

لـ بـ ا ر ی چ مکی ف نتازیا و  
خ یـ ا و . . ع بدول حمان  
ف رها دی

هه موو فانتازيا يک جرړک ل خيا و ژينگي خونا مـز، يان نزیک ل کتوار(واقع)، يان زرجار دوور ل کتوار! ول هه موو خيا لک فانتازيا نيد! فانتازيا جرړکي ديار يکړاو ل خيا ک پو ندي ب چ نيد تبي بيرکردن وای مرځ و هه ي، زرجار پو ندي ب ماجیک(سحر) و جرړها خو قاوی خيا ب ندي د ر وای سروشتي و هه ي. دنياي خيا زرجايي ل کتوار ول لئگ ر کتوار نه بت، خيا ييش نام ندي، بام د توانين ب بين فانتازيا جرړک ل خيا و بيرکردن وای خيا مـز، خيا ييش دنيا يک شـواز و بيرکردن و د گرتـي خي، لوان:

[illegible]

گڏشای کرد.

لہ چاخی ٲٲنسانس و دواتریش، نووسٲر داهٲنٲرکانی ئوکات،  
بٲهرٲیان زیاتر لہ ئفسانہ و خٲیا سوودمٲند بوو و بابٲتی  
ئفسانہ و خٲیا زٲربٲی ناوٲٲکی بٲرهٲمکانیانی گرتٲو، بٲ  
نموونہ شاکارٲکانی شٲکسپیر، لٲوانہ (باهٲز، خٲونی هاوینہ شٲوک)  
تیایاندا ئاوٲٲٲیک لہ فٲنتازیا و ماجیک پانتاییٲکی زٲریان  
گرتووٲتہ خٲ. دواى ئوٲش لہ سٲدٲی نٲزدم، فٲنتازیا فٲرمٲکی  
سٲربٲخٲی لہ ژینگٲی هٲراوى ئدٲدا وٲرگرت، فٲنتازیا هاتہ نٲو  
دٲقی چیدٲکی زٲر لہ نووسٲران. نووسٲری ئمٲریکایی ئدگار ئلان پٲ  
جگہ لٲوٲی ٲٲخندٲووس و شاعیرٲکی گٲورٲ بوو، زٲرٲک لہ دٲق و  
چیدٲکٲکانی شٲوازٲکی هونٲری زیاتریان وٲرگرت و بٲ یدٲکٲک لہ  
داهٲنٲرانی چیدٲکی خٲیا مٲز دٲئٲمٲردرت، چونکہ خٲیاٲی ئاوٲٲٲی  
دٲقٲکانی کرد، بٲشٲوٲیک ئمٲریکا شانازی بٲو دٲکٲن کٲ پٲ لہ  
بٲرهٲمکانیدا، داهٲنٲری جٲرٲک لہ خٲیاٲی زانستامٲز، بٲ نموونہ  
لہ کٲچیدٲکی (زیندٲوٲری زیوین- ۱۸۴۳ز) و (خرین بٲرٲو گٲٲرن) و  
(شٲوی هٲزار و دووٲمینی شٲهرٲزاد) کٲ دوو بٲرهٲمٲکٲی دوايی لہ  
۱۸۵۰ بٲاوکراونٲتٲو و بٲ ستایلی تٲکٲکاری نٲوان کٲتوار و  
خٲیا نووسراونٲتٲو. هٲروٲها لہ ٲٲمانی (ئلیس لہ وٲاتی  
سٲیروسٲمٲران- ۱۸۶۵ز) هٲمان ٲٲچک و شٲوازی گرتووٲتہ بٲر. پٲ،  
یدٲکٲم نووسٲری ئمٲریکاییٲ کٲ بٲهٲی نووسینٲکانیٲو بٲ  
کولٲمٲرگی ژیاوٲ.

لہ سٲدٲی بیستٲم، فٲنتازیا لہ ئدٲدا شٲوٲیکٲی پٲشکٲوتووٲری  
گرتٲبٲر و بٲرهٲمی زٲرٲک لہ نووسٲر ناودارٲکانی گرتٲوٲ. لٲم  
سٲدٲیدٲدا، فٲنتازیا شٲوازٲکی هاوچاخانہ و پٲشکٲوتووانٲی وٲرگرت و  
گٲانگاری زٲری بٲسٲردا هات، تٲنیا لہ چوارچٲوٲی ئدٲبیاتدا  
نٲمایٲوٲ، بٲٲکٲکٲوتہ نٲو تٲکنٲلٲجیا و تٲنانت سینٲمایشی  
گرتٲوٲ، ئمٲیش وای کرد ژانری (خٲیاٲی زانستی) لہنٲو خوٲنٲران،  
ٲووبٲرٲکی فراوان بگرتٲوٲ و خٲرا و زٲرتٲر بٲاوٲٲتٲوٲ.

لٲرٲدا دٲمٲوٲ ئاماژٲ بٲوٲ بکٲم کٲ فٲنتازیا لہ دٲقی ئدٲبیدا،  
بٲتایبٲ لہ ٲٲمانہ جیہانیٲکان، لٲم بارودٲخٲی ئٲستامان، زٲر  
بٲربٲاوٲ و لٲٲووی بابٲتٲوٲ شٲوازٲکی جیاوازی بٲ بٲراورد بٲ  
سٲردٲمی کٲن وٲرگرتووٲ، ئٲستا فٲنتازیا هٲر تٲنیا لہ چوارچٲوٲی  
ژینگٲیکٲی کٲنی سیحرامٲز نٲماوٲتٲوٲ، بٲٲکٲ بووٲتہ هٲیک بٲ  
سٲرهٲٲدانی بابٲتی هاوچاخ بٲ میتٲدٲکی سٲرنجٲاکٲش. لٲو ٲٲمانہ  
جیہانیٲ هاوچٲرخانٲی کٲ ئم لایٲنٲیان گرتووٲتہ خٲ و بریتین لہ  
لٲخٲگرتنی فٲنتازیا و کٲتوار، کٲ بابٲتٲکانیان پٲوٲندیٲکی  
ٲاستٲوٲیان بٲ کٲش کٲمٲایٲتی و ٲامیاری و سایکٲلٲجیٲکانٲوٲ

هـ.ی، بریتییه ل مان کان نووسری ناوداری چیلی، ئلیزابا  
ئلیندی و نووسری ناوداری یابان هاروکی ماکامی.  
ل ئدبی هاوچاخدا، زرجار فنتازیا وک نامرازک ب ناساندنی  
ناسنامی نتوی و کولتوری و شوازی ژبانی کممایی تی، سوودی  
ل ورگیراو، بمونن برهمکانی وک (مندابانی خون و  
ئسقان)ی نووسری ئمریکایی تیمی ئادیمی که پوندیان بم  
کاریگری داگیری و ناسنام وه هی. تیمی ئادیمی نووسر و  
ماننووس کی نجیریایی- ئمریکایی، دنگ کی سرنج اکشی  
ئدبی فنتازیا و خوندن کی زری هی، مانی ناوبرای ل  
۲۰۱۸ باوبوو تو که زرفرشترین کتب بوو ل لیستی ئو  
کتبان ل نیویورک باوبوون تو، به هی ئم مان یوو چندین  
خاتی بخشرای و دواتر بم فیلمی سینمایش برهم هات. ئم  
مانی ئادیمی باس ل که لپووری ئفریق و ژردستی و  
چوساندن وی گزپرستان و خبات دژی ستیم و زرداری دکات؛  
پاوانی ئم مان ژنکی به هز و تازی، ناوی (زیلی) ی که  
له هی وئی گان وئی ماجیک و زگارکردنی گل کی یوو تدک شت،  
زیلی نمونن ژنکی به هز که نک هر دژی دوژمنانی دجنگت،  
به که دژی دواکه وتوویی و تقین و گومان ناوخیی کانی  
کم مگاکیشی ل تکشان دای. ئم ماننووس با یخ کی زر بم  
و کسای تهی ژنان ددات، که چن خبات دژی زوم و  
دواکه وتوویی دکن، هرروها ی که ل توور گرنگ و سرکیی کانی  
کار کانی ئادیمی، برتییه ل کشی ناسنام و سربخیی  
کسای تهی کانی ناو مان کی. کسای تهی کانی ناو مان  
(مندابانی خون و ئسقان) به هی ئنگی پست و پیگی  
کم مایی تی وه، برانبر کش و ململانن ناسنام وه، وو بی ووی  
چوسان وه دبنه وه. ئمایش کشی گوری زربی گنج و  
کم مگای کی تی، که بردوام ل ژردستی و جیاکاریدا دژین.  
ل نه و ئدبیاتی ئم دا، تا ئستا ئدبی فنتازیا و ئدبی  
خیالی زانستی و ئاوت کارریان ل دیای مان و چی که و دق  
دیک دا، بو شوو سرنج اکش نی تا بتوانن ناوی نووسر کی  
خم مان به بنین که بم ژانری ئدب ناودار بووبت، یان هیچ نببت  
بم ناسرابت! ئگرچی ئم ژانر ل ئدبیاتی گلانی دنیا دا،  
مژوو کی هی، ول لا ئم تا ئستا گومانم ل بوونی هی،  
مگر هر هشبت! لو ی ل پی وک و سرب تاک دا بت!